

Posudek vedoucího diplomové práce

Mariana Korenyiová: Code-switching ako vyjadrenie moci a solidarity v česko-slovenskom prostredí

Vedoucí práce: Tomáš Samek, M.A.

Ve své diplomové práci se Mariana Korenyiová zabývá přepínáním mezi českým a slovenským jazykovým kódem, a to z několika hledisek. Postupuje přitom soustavně: nejprve se rámcově zabývá popisem strukturního vztahu mezi slovenštinou a češtinou i tím, v čem je výzkum přepínání mezi takto strukturně blízkými kódy specifický. Hájí-li autorka na různých místech práce vcelku přesvědčivě tezi, že pro správnou interpretaci code-switchingu je nutná znalost širšího sociokulturního kontextu promluvy i osobní znalost interaktantů, platí to zvýšenou měrou o výzkumu kódů, mezi nimiž pro jejich blízkost dochází často k semikomunikacím nejen v reálném čase dané konverzace, nýbrž i při její následné interpretaci výzkumníkem. Tento aspekt práce považuji za cenný hned ve třech ohledech:

1. autorka dokáže k uvedenému problému přistupovat *teoreticky* a zároveň
2. uváděné teorie a jejich platnost (na jiných místech textu) stvrzovat či korigovat *empirickým* materiálem a
3. konečně (zas na jiné místě práce) *reflektovat svou roli* jako *participantky-cum-výzkumnice* konverzačních dějů, jichž se účastní, jež současně zaznamenává a následně analyzuje.

O této trojjedinosti zde hovořím záměrně, neboť se projevuje i při zpracování některých dalších témat tvořících obsah práce.

Díky solidnímu teoretickému zázemí, jež autorka získala, může do svého výkladu integrovat i postupy, s nimiž se tak často v konverzační analýze nesetkáváme - např. postuláty o ekonomii jazykového trhu. Za vůbec nejcennější stránku práce považuji právě to, jak přesvědčivě dokáže pomocí nasbíraných dat polemizovat s některými teoriemi code-switchingu - stálo by za úvahu, zda by nebylo vhodné tyto části práce shrnout v publikační výstup. Nedaří se totiž často získat v terénu tak přesvědčivé doklady toho, že jistá interpretační teorie prokazatelně kulhá - a právě to se diplomantce na několika místech práce podařilo. Nejen díky kvalitním datům, nýbrž i díky jejich bystrému rozboru.

Hodnotné jsou i postřehy týkající se toho, jak přepínání kódů zrcadlí

dynamiku mikrosociálních vztahů uvnitř zkoumaných skupin interaktantů a jak je zároveň strategicky mobilizováno k budování jejich sociálních pozic a vzájemných vztahů.

Citační disciplína je dobrá, úroveň vyjadřování až na občasná drobná škobrtnutí rovněž. Pokud jde formální a pravopisnou stránku textu, lze říci, že by mu prospěla ještě jedna důkladná korektura. Neovládám slovenštinu, již je práce psaná, tak dokonale, abych mohl s jistotou vždy rozhodnout o tom, zda se tu a tam autorka nedopouští drobné ortografické chyby. Přesto jsem si na několika místech zcela jist tím, že autorka se prohřešuje proti pravidlům slovenského pravopisu, a to zejména syntakticky, když používá čárky mnohem liberálněji, než jak by měla. Ač jsem ji na tento nedostatek upozornil a ve finální verzi je na mnoha místech odstraněn, stále zde zůstávají pasáže, kde chyby tohoto druhu najdeme. To je u jazykovědně zaměřené práce nedostatek výraznější, neboť budou-li ji číst lingvisté, je pravděpodobné, že ho budou vnímat o něco senzitivněji než ostatní čtenáři.

Předložená diplomová práce přináší nejen cenná původní data, nýbrž dokáže je místy inspirativně interpretovat a představuje tedy přínos i některými svými reflexemi teoretickými. Autorka předvedla, že dokáže vypracovat dílo odpovídající standardům kladeným na lingvistickoantropologickou diplomovou práci, a na několika málo místech podle mého názoru tyto standardy i mírně překračuje. Proto ji **doporučuji k obhajobě a navrhuji pro ni známku výborně.**

Tomáš Samek